

ȘCOALA NATIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE
Școală Doctorală de Științe Politice – Departamentul de Relații Internaționale

LUCRARE DE DOCTORAT

- Rezumat -

*Politica externă a SUA sub egida președintelui Donald Trump. O
perspectivă asupra posterității scenei internaționale.*

Studiu de caz: Orientul Mijlociu

Coordonator Științific:

PROF. UNIV. DR. Bărbulescu Iordan Gh

Doctorand: Ghet Anis

București, România 2022

CUPRINS TEZĂ DE DOCTORAT

Listă de abrevieri.....	5
<i>Prefață</i>	7
Capitolul I. Abordări și paradigme teoretice în configurația sistemului internațional.....	15
1.1 Politica internațională – un studiu dualist între termenul „putere politică” și problema păcii internaționale.....	15
1.2 Interes național ca principiu politic. Definirea și clasificarea puterii naționale ca factor determinant pe scena politică internațională.....	20
1.3 Barierele și echilibrarea puterii internaționale – „balanța de putere”.....	32
1.4 Aspecte dominante în relațiile internaționale: factorul moral și puterea opiniei publice...40	
1.5 Rolul mass-mediei și a platformelor de socializare în politica externă a SUA.....	50
Capitolul II. Politica externă a SUA din ultimul secol. Evoluția sistemului politic american.....	63
2.1. Politica externă în sistemul internațional.....	63
2.2. Alianțe și sisteme de alianțe în secolul XX. Implicațiile și rolul SUA în cele două războaie mondiale.....	68
2.3. Relațiile internaționale postbelice și poziția SUA: sesizarea și interpretarea principalelor obiective americane la cota mondială.....	73
2.4. Interese geostrategice și securitatea internațională de la începutul secolului XXI.....	79
2.5. Concluzii.....	85

Capitolul III. Viziunea Trump în politica externă a statului american: teme fondator, reacțiuni, continuitate.....87

3.1. „Arta negocierii” – analiza personajului Donald Trump prin prisma omului de afaceri....	87
3.2. Protecționism economic, libertate și politică externă.....	97
3.3. Decizii politice controversate? Repercusiuni la nivel internațional.....	106
3.4. Modalități de dialog politic și platforma Twitter ca instrument de dezbatere politică.....	121
3.5. Concluzii.....	131

Capitolul IV. Implicațiile politicii externe ale SUA în epoca Trump în raport cu Orientul Mijlociu. Un studiu al conflictelor de interese și al constrângerilor teritoriale bazate pe interesul național.....134

4.1. Scurt istoric al Orientului Mijlociu – interes geopolitic, resurse naturale, armament și pregătire militară.....	134
4.2. Cadrul teoretic al politicii externe a SUA în Orientul Mijlociu.....	157
4.3. Doctrina Trump și evoluția emergentă a ordinii mondiale.....	171
Concluzii – declinul echilibrului de putere și instabilitate regională?.....	179
Concluzii generale.....	193
Bibliografie.....	198
Anexe.....	213

CUPRINS REZUMAT TEZĂ DE DOCTORAT

1. Introducere.....	5
2. Obiectivele cercetării.....	5
3. Motivația cercetării	6
4. Limitele cercetării	7
5. Ipoteza cercetării... ..	8
6. Metodologia de cercetare.....	9
7. Actualitatea și noutatea temei de cercetare.....	10
8. Prezentarea sintetică a capitolelor tezei de doctorat	11
Capitolul I. Abordări și paradigme teoretice în configurația sistemului internațional.....	11
Capitolul II. Politica externă a SUA din ultimul secol. Evoluția sistemului politic american.....	13
Capitolul III. Viziunea Trump în politica externă a statului american: temei fondator, reacțiuni, continuitate.....	14
Capitolul IV. Implicațiile politicii externe ale SUA în epoca Trump în raport cu Orientul Mijlociu. Un studiu al conflictelor de interese și al constrângerilor teritoriale bazate pe interesul național.....	19
Concluzii și recomandări	22
Bibliografie.....	26

1. Introducere

Se poate afirma faptul că SUA este un puternic lider economic, politic, social și al securității pe scena internațională, astfel, putem menționa că, actualmente, este un actor principal în comunitatea internațională, a cărei prezență nu poate fi ignorată. Definiția politicii externe a unui stat precum SUA poate fi dificil de analizat din cauza zonei sale geografice relativ mare și a schimbărilor politice și sociale care au însoțit apariția Statelor Unite încă de la începutul Războiului de Independență. Pentru a ajunge la înțelegerea deciziilor de politică externă a Americii, trebuie analizat procesul istoric decizional și factorii care au dus la apariția SUA ca lider principal pe scena internațională. Statele Unite au adoptat, de la câștigarea independenței și până în ziua de astăzi, o serie de etape cu scopul de a se dezvolta pe plan extern și al căror impact a determinat, în timp, construirea politicii externe americane de astăzi.

Alegerile prezidențiale americane din 2016 au produs o stare fără precedent de anticipare și analiză în domeniul Relațiilor Internaționale, după o victorie neașteptată a unui președinte care nu avea caracteristicile necesare unui conducător de stat, experiența sa limitată în domeniul politic și multe declarații controversate.

În ciuda a tot ceea ce a fost declarat sau raportat despre Trump și despre campania sa electorală, el a reușit să ajungă la putere în cea mai mare țară din lume și într-o epocă de creștere conservatoare în mai multe țări. S-a constatat că prezența Trump în fruntea administrației americane ridică numeroase probleme așteptate la nivelul politicii externe a Statelor Unite, ceea ce necesită înțelegerea și analiza orientării ideologice a președintelui Trump și reflecția sa asupra abordării politicii externe a SUA.

2. Obiectivele cercetării

Studiul dorește să urmărească evoluția politicii externe americane de la sosirea lui Trump și reflectarea acestor evoluții asupra unei serii de politici interne și externe americane. În plus, se încearcă să se înțeleagă forma și aspectele așteptate ale sistemului de relații internaționale, în

conformitate cu viziunea administrației Trump, în urma unui studiu prospectiv al datelor prezentate și după o analiză aprofundată a acestor date. Studiul va lua în considerare toate scrierile dominante și viziunile diferiților observatori cu privire la viitorul așteptat al politicii externe americane, în special, în raport cu regiunea Orientului Mijlociu, și, în general, cu viitorul relațiilor internaționale.

Titlul lucrării de cercetare are dublu rol: este unul concis și scurt care prezintă analiza politicii externe SUA delimitată sub conducerea președintelui Donald Trump, dar, totodată, are menirea să stârnească curiozitatea cititorului pentru a aprofunda subiectul propus și a putea observa eventualele repercusiuni ale politicilor președintelui american ce se vor revărsa în regiunea Orientului Mijlociu.

Lucrarea de față își propune să ia în considerare următoarele obiective de cercetare: În primul rând, se va axa pe prezentarea și analiza personajului Donald Trump din perspectiva omului politic, precum și analizarea deciziilor de politică externă ale președintelui și cum au influențat acestea relațiile SUA cu celelalte state și cu organizațiile internaționale.

Al doilea obiectiv își propune să prezinte conceptul de „balanță de putere” a unui stat puternic ca SUA în raport cu Orientul Mijlociu, urmărind evenimentele de la alegerea președintelui american până în prezent. Mai mult, se vor urmări efectele pe termen scurt și reacțiile primite la intrasiguranțele președintelui american în regiunea Orientului Mijlociu.

Obiectivul principal al acestei teze este acela de a analiza și a transpune în această cercetare instrumentele de politică externă ale SUA sub egida Donald Trump și cum vor interveni acestea în relațiile statului american cu celelalte state ale Orientului Mijlociu, cu organizațiile internaționale, vom observa cum schimbările generate de politicile americane vor avea consecințe în domeniul politic, economic, militar, securității și drepturilor omului.

3. Motivația cercetării

Motivația care stă la baza dorinței mele de a porni această cercetare constă în voința personală de a întocmi un studiu analitic concis despre schimbările ce au avut loc de la alegerea președinției americane din 2016, un președinte fără experiență politică, care a ridicat multe semne de întrebare cu privire la viitorul relațiilor internaționale, întrucât SUA este un lider politic

principal în arena internațională și orice decizie din domeniul politicii externe ar produce schimbări majore la nivel global, mai exact poate conduce la dezechilibrul balanței de putere, a securității internaționale și la agravarea conflictelor deja existente în Orientul Mijlociu.

Contribuțiile inovatoare cu care voi participa la acest studiu sunt strâns legate de actualitatea subiectului, astfel vom vedea dacă un președinte fără istoric politic va reuși să conducă un stat puternic ca America și dacă va avea o propunere eligibilă de soluționare a conflictelor zonei din Orientul Mijlociu sau dacă va agrava relațiile internaționale și conflictele existente. Totodată, incluzând chestionare în lucrarea de cercetare, vom putea avea acces la anumite informații și vom putea observa și analiza schimbările generate de politicile Trump din perspectiva populației din Orientul Mijlociu.

4. Limitele cercetării

Lucrarea de față are o importanță deosebită datorită următoarelor considerente:

- Științific: acest studiu propune să se facă referire la analiza metodelor și instrumentelor folosite de politica externă a SUA sub conducerea lui Donald Trump în vederea implicării statului american în conflictele din Orientul Mijlociu, dar și a interesului național american cu privire la zona de conflict din regiunea respectivă.
- Securitate: aici se va face referire la intervențiile militare americane în regiune și care conduc la destabilizarea securității regionale a Orientului Mijlociu.
- Social și drepturile omului: această perspectivă este strâns corelată cu destabilizarea securității regionale, întrucât intervențiile străine în regiune au ajutat la degradarea socială și au declanșat valuri imense de imigranți.

Un al considerent ar fi faptul că problema schimbării decizionale de politică externă în Relațiile Internaționale este un aspect care prezintă un interes deosebit în domeniul Științelor Politice, având în vedere transformările perpetue care au loc pe scena internațională, fiind considerat un subiect de dezbatere în mediile academice, devenind tematici de mare interes pentru proiectele de cercetare și cunoaștere.

Dificultăți în redactarea lucrării ar apărea fiindcă subiectul ales este de actualitate și trebuie urmărită fiecare decizie și discurs al lui Trump, astfel elementul de noutate va fi prezent până la terminarea mandatului său prezidențial. Totodată, fiind un subiect nou apărut pe arena internațională, cadrul teoretic va fi, în majoritatea cazurilor, format din actele normative oficiale și declarațiile de presă sau din platformele online.

5. Ipoteza cercetării

Urmărind firul logic, limitele studiului de cercetare sunt delimitate de realitățile politice existente, astfel pornim cercetarea de la momentul alegerilor prezidențiale din Statele Unite ale Americii, în anul 2016, o perioadă în care voi putea analiza deciziile sale de politică externă referitoare la regiunea Orientului Mijlociu, și le voi monitoriza, nu numai până în prezent, ci până la sfârșitul mandatului său prezidențial, astfel, pe parcursul școlii doctorale pe care vreau s-o urmez, vor apărea elemente de noutate pe care le voi introduce în cercetarea mea.

Tema întrebării de cercetare de la care am pornit această lucrare este următoarea:

1. *Va putea Donald Trump, un personaj fără experiență politică, să-și pună o amprentă pozitivă în Relațiile Internaționale sau va reuși să dezechilibreze balanța de putere și să-și piardă SUA credibilitatea pe arena internațională?*
2. *Ce repercusiuni majore vor aduce deciziile președintelui american cu privire la situația din Orientul Mijlociu?*

Ipoteza care reiese din întrebările de cercetare: *Atâta timp cât la președinția SUA va rămâne să conducă Donald Trump prin prisma omului de afaceri și a planului său ca statul american să devină puterea economică principală a lumii, deciziile politice luate de acesta pot avea consecințe negative, atât asupra statelor vizate din regiune, cât și asupra credibilității naționale americane.*

6. Metodologia de cercetare

Cadrul teoretic este unul pluridisciplinar, format din referințele bibliografice care mă vor ajuta să redactez această lucrare, din domeniul Relațiilor Internaționale, care conțin subiecte legate de conceptul de putere în Relațiile Internaționale, echilibrul de putere, interesul național, securitatea, de caracteristicile ideologiei neoconservatoare, fiind adânc implementate în politica externă a SUA, într-un context geostrategic relativ nou și bine definit, fiind o ramură de dreapta a liberalismului american care a apărut, în mare parte, ca o reacție la utopismul liberal și la iraționalitatea noii Stângi. În plus, am analizat subiecte atât din domeniul economic și istoric pentru a reda motivele și interesele americane în intervenția din regiunea Orientului Mijlociu. Totodată, voi include și articole sau postări de pe platformele online, în special în cazul președintelui Trump, cu scopul de a face o analiză veritabilă a implicării acestuia în regiunea vizată spre observație.

Cercetarea de față se bazează pe două elemente și anume un studiul teoretic, prin analiza critică a lucrărilor de specialitate din domeniul relațiilor internaționale și al studiilor de securitate, și o cercetare empirică, realizată pe de o parte, un nivel calitativ, prin intermediul analizei și interpretării critice a interviurilor de focus-grup realizate cu președintele american, prin analiza critică a declarațiilor și a articolelor de presă care redau deciziile lui Donald Trump referitoare la situația din Orientul Mijlociu, și, pe de altă parte, un nivel cantitativ, prin efectuarea unor chestionare și sondaje de opinie destinate civililor din regiunea propusă spre analiză, prin statistici și date numerice, prelucrate din aceste chestionare pe care îmi propun să le aplic, referitoare la evoluția conflictului din regiune în raport cu deciziile lui Trump din 2016 și până în prezent, atât sub aspect politic, economic, militar, de securitate, cât și social. Studiul teoretic este corelat cu cel empiric prin intermediul metodei comparative și al interpretării critice. Lucrarea de față își propune, pe de o parte, să demonstreze anumite ipoteze formulate și deja existente, și, pe de altă parte, să dea naștere unor noi, în funcție de rezultatul cercetării calitative.

Metodele și tehnicile utilizate vizează culegerea, prelucrarea și analiza datelor, însă principala metodă folosită este analiza de conținut. Pentru această analiză de presă, voi monitoriza articolele de presă, voi realiza o analiză de conținut, voi analiza discursurile personajelor politice relevante subiectului urmărit. Pentru a realiza o analiză riguroasă și veritabilă este necesară o analiză profundă a documentelor, actelor, rapoartelor și legilor oficiale ce ar putea face obiectul studiului propus. Impactul mass-media este important de însemnat, întrucât propaganda

campaniilor politice din SUA este foarte mult bazată pe informația distribuită de mass-media, mai mult, un alt mijloc de comunicare informațională reprezintă platformele online, în cazul subiectului nostru – Donald Trump – este vorba de Twitter, fiind principala sa modalitate de a-și expune declarațiile.

Acest studiu își propune să urmeze o structură logică și cronologică pentru buna înțelegere a evoluției evenimentelor și a relațiilor cauzale care decurg din acestea. Astfel, dacă primul capitol este dedicat introducerii în subiectul lucrării, cu emfază pe obiectivele cercetării, pe justificarea tematicii dezbătute, pe metodele de cercetare folosite și pe noutatea pe care studiul își propune să o aducă în domeniu, capitolul al doilea va arăta o retrospectivă a politicii externe a Statelor Unite ale Americii din ultimul secol, pentru a putea arăta, și mai târziu, compara, deciziile care au dus la schimbarea cursului istoriei. Al treilea capitol debutează cu venirea la președinția SUA a lui Donald Trump, analizarea acestuia din perspectiva unui personaj politic, precum și analiza relațiilor SUA cu statele din Orientul Mijlociu, dar și cu organizațiile internaționale, sub conducerea lui Trump. Următorul capitol redă situația și motivele conflictelor din Orientul Mijlociu, abordând subiectul din perspectivă istorică, politică, economică, socială, militară, de securitate a regiunii și culturală. Mai mult, vom observa care sunt deciziile de politică externă și de strategie a SUA în raport cu Orientul Mijlociu, ce implicații vor avea, interesele naționale și economice ale statelor, consecințe ce pot afecta atât securitatea regională, cât și la nivel social.

Ultimul capitol va aduce în prim plan impactul și repercusiunile care au putut fi aduse de hotărârile președintelui american, Donald Trump, totodată, voi face și o analiză în care voi prezenta ce consecințe ar putea suferi scena internațională de pe urma mandatului prezidențial al lui Trump. Concluziile, ultimul capitol, va prezenta o privire de ansamblu asupra întregii probleme pe baza căreia s-a construit lucrarea, prin raportare la situația actuală în care se află relațiile dintre statul american, ca actor principal în arena internațională, și regiunea Orientului Mijlociu.

7. Actualitatea și noutatea temei de cercetare

Noutatea cercetării de față se justifică prin faptul că demarează un studiu aprofundat al unor probleme de actualitate, care influențează în mod decisiv sistemul internațional de putere. În contextul globalizării și al evoluției politicii și afacerilor externe, analiza modului în care un stat

puternic și un lider important ca SUA poate să-și piardă credibilitatea sau să dezechilibreze balanța de putere prin prisma unui președinte fără istoric sau abilități politice.

8. Prezentarea sintetică a capitolelor tezei de doctorat

Capitolul I. Abordări și paradigme teoretice în configurația sistemului internațional

Prin politica internațională se înțelege sistemul care are la bază statul, spre deosebire de politica mondială și cea globală, politica internațională studiază acest sistem din perspectiva interacțiunilor dintre state. În acest sens, chiar dacă statele sunt principalii actori intervin și alți actori care trebuie luați în considerare. De asemenea, la nivel mai mic există o anumită diferențiere între politica internațională și relațiile internaționale care provine de la natura relațiilor dintre state și organizații, însă, politica internațională se referă mai degrabă la atitudinea generală a actorilor, la politicile pe care le dezvoltă, politicile generale și ideile de politică strategică ale statelor prevăzute cu diverse orientări sau practici. Relațiile internaționale cuprind în spectrul său, realitățile tangibile dintre actorii de pe scena internațională - tratate, operațiunile ce rezultă în urma interacționării directe dintre state sau organizații. Această dualitate derivă tocmai din trăsăturile caracteristice ale ansamblului sistemului internațional care constrânge statele să aibă o politică generală care nu poate fi în mod egal transpusă conform legiferării la nivel internațional, lucru întâlnit predominant în cadrul organizațiilor și al tratatelor.

Politica este considerată a fi un termen polisemantic, „o diversitate de sensuri care poate părea de mai multe ori dificil de asumat”¹. Leo Strauss susținea că politica, în modul ei de abordare, nu se poate separa de judecata de valoare, astfel încât politica impune poziționarea într-un fel sau altul, într-un acord versus dezacord. La polul opus, însă la fel de important, este viziunea lui Max Weber, caracteristicile politicii autentice fac referire la neutralitate și indiferența la valori, astfel „abordarea politicii necesită neutralitatea în raport cu oricare judecată de valoare”.² Politica este o știință complexă și de cele mai multe ori ambiguă, mecanismele acesteia fiind deseori complicate.

¹ PREDA Cristian, *Introducere în Știința Politică*, Ed. Polirom, Iași, 2013, p. 9.

² PREDA C, *Introducere în Știința Politică*, Ed. Polirom, Iași, 2013, p. 10.

Cristian Preda conferă un exemplu: legiferarea. Expune fenomenul aparent simplist, faptul că o lege este ceea ce rezultă din activitatea unui parlament, apoi explică complexitatea procedurii de legiferare: numărul mare al persoanelor implicate în acest proces, dezacordul produs din cauza diverselor diviziuni politice, durata dezbaterilor. Raymond Aron susținea ideea că există o diferență între politica care desemnează realitate și percepția sau conștientizarea acestei realități, bazându-se pe o aprofundare a acestei științe, subliniind fundamentul: „cunoașterea realității, chiar dacă este foarte diferită de la un individ la altul, e parte a regimului. Iar regimul democratic modern pornește de la realitatea, de la forța diferenței. Democrațiile includ ca dat esențial diferența.”³

Literatura prezintă o serie amănunțite de interacțiuni între public, lideri și mass-media, a căror complexitate este evidentă. Chiar și această reprezentare extrem de stilizată a literaturii relevă studii care susțin că mass-media influențează opinia publică, opinia publică influențează mass-media, opinia publică influențează factorii de decizie, factorii de decizie influențează opinia publică, factorii de decizie influențează mass-media, politica externă influențează opinia publică, factorii de decizie influențează evenimentele, iar mass-media influențează politica externă. Pe scurt, au fost investigate orice legături cauzale posibile între public, factorii de decizie (externi și interni) și mass-media.

Capacitatea publicului de a colecta și reține informații și de a le utiliza pentru a formula opinii coerente este, fără îndoială, parte integrantă a funcționării democrației. Teoreticienii democrației contemporani consideră, de asemenea, că receptivitatea față de public este o piatră de temelie a guvernărilor democratice. Cu toate acestea, în ciuda importanței teoretice a angajamentului publicului cu politica externă, oamenii de știință sociali s-au străduit să caracterizeze în mod consecvent rolul real al publicului în procesul de politică externă.

Consensul științific predominant în acest domeniu a evoluat constant. Lucrările timpurii au sugerat că opinia publică era volatilă și nu avea o structură sau că publicul urmează naiv conducerea elitei. De-a lungul timpului, a apărut o respingere din partea erudiților care, deși au

³ PREDA C, *Introducere în Știința Politică*, Ed. Polirom, Iași, 2013, p. 17.

recunoscut că indivizii tipici nu știu prea multe despre politică sau politica externă, au susținut că comportamentul individual și colectiv al publicului a fost totuși eficient și rațional.⁴

Capitolul II. Politica externă a SUA din ultimul secol. Evoluția sistemului politic american

Definiția politicii externe ale unui stat precum SUA poate fi dificil de analizat din cauza zonei sale geografice relativ mare și a schimbărilor politice și sociale care au însoțit apariția Statelor Unite de la înființarea statului. Pentru a ajunge la înțelegerea deciziilor de politică externă a Americii, trebuie analizat procesul istoric decizional și factorii care au dus la apariția SUA ca lider principal pe scena internațională. Statele Unite au adoptat, de la câștigarea independenței și până în ziua de astăzi, o serie de etape cu scopul de a se dezvolta pe plan extern și al căror impact a determinat, în timp, construirea politicii externe americane de astăzi.

În ceea ce privește situația tensionată din regiunea Orientului Mijlociu, am redactat o prezentare concisă asupra intereselor Marilor Puteri în zonă: pentru mai bine de 2000 de ani, Orientul Mijlociu a fost o zonă de dispută implicat în obiectivele strategice și ambițioase ale Marilor Puteri. Ultimele două secole au fost martorii relațiilor dinamice ale Orientului Mijlociu cu Marile Puteri. OM a fost văzut ca un centru comercial geografic, un punct geopolitic și geostrategic important pe hartă, fiind una dintre regiunile mondiale pline de resurse naturale vitale. În timp ce petrolul rămâne punctul de interes major al puterilor externe în O.M., trebuie menționat că nu este singurul factor de interes al acestora în regiune. La acesta se mai adaugă comerțul extern și influența exercitată cu scopul afirmării puterii în regiune.

Din punctul de vedere al intereselor economice ale puterilor externe, facem referire la importanța resurselor naturale ale regiunii, dacă, în secolul XX, interesul major al marilor puteri era extinderea teritorială, actualmente, lupta se duce pe frontul menținerii influenței și controlului

⁴ The Role of the Media in Foreign Policy Decision-Making: A Theoretical Framework, disponibil la: https://regener-online.de/journalcco/2002_2/pdf_2002_2/naveh.pdf

asupra diviziunilor teritoriale bogate în resurse naturale și, mai ales, energetice, întrucât secolul XX se consideră a fi secolul petrolului, în așa manieră în care secolul XIX a fost cel al cărbunelui.

Statul care este supus la o analiză îndetaliată este SUA, stat care, odată cu sfârșitul Războiului Rece și al Războiului din Golf, își redefinește statutul și poziția de putere influentă în regiune. Deși pe scena internațională s-au produs anumite schimbări, putem spune că interesele americane rămân aproximativ neschimbate, statul american își manifestă în continuare interesul pentru resursele naturale ale regiunii, îndeosebit petrolul, dar și pentru controlul armelor. Statele Unite ale Americii a dus o politică dublă, întrucât a dorit să mențină o relație și un dialog bilateral cu Israelul, dar și să stabilească o relație de cooperare cu statele arabe cu privire la menținerea securității în Golf. Mai exact, a dus o politică de promovare a securității atât cu statul israelian, cât și cu statele arabe, pentru a-i permite să-și asigure punctul de control și calea către resursele de petrol din regiune.

Capitolul III. Viziunea Trump în politica externă a statului american: temeii fondator, reacțiuni, continuitate

Alegerile prezidențiale americane din 2016 au produs o stare fără precedent de anticipare și analiză în domeniul Relațiilor Internaționale, după o victorie neașteptată a unui președinte care nu avea caracteristicile necesare în domeniul politic și multe declarații controversate. De la sosirea sa la Casa Albă, Donald Trump a favorizat o intervenție mai activă a guvernului său la nivelul schimburilor comerciale ale Statelor Unite cu restul lumii. În multe dintre declarațiile sale publice, Trump a acuzat partenerii săi comerciali că „profită” de țara sa prin „deficite comerciale uriașe”, practici comerciale depredatoare și neloiale. „Înțelegerile oribile” ale Uniunii Americane cu state care „nu își plătesc facturile” l-ar fi transformat, în detrimentul ei, în „principalul consumator mondial”. Trump a criticat, în primul rând, efectele negative ale acestor acorduri asupra economiei americane și, în special, asupra bunăstării sociale și materiale a populației sale.⁵

⁵ Emily Anne JEFFERS, *The “America First” Trade Policy of the Trump Administration and its Economic and Military Repercussions*, p. 35

În ciuda a tot ceea ce a fost declarat sau raportat despre Trump și despre campania sa electorală, el a reușit să ajungă la putere în cea mai mare țară din lume și într-o epocă de creștere conservatoare în mai multe țări. S-a constatat că prezența Trump în fruntea administrației americane ridică numeroase probleme așteptate la nivelul politicii externe a Statelor Unite, ceea ce necesită înțelegerea și analiza orientării ideologice a președintelui Trump și reflecția sa asupra abordării politicii externe a SUA.

Deseori cel mai bun predictor al politicii externe a unui nou președinte american este să-l privim pe predecesorul său. Cu toate acestea, fiecare președinte își lasă impactul asupra politicii externe americane. Donald Trump a venit la birou cu nicio experiență a guvernului sau a politicii externe, iar retorica campaniei sale prezidențiale sugerează semnificative schimbări într-o politică externă a SUA, pe care a descris-o drept „America First”. Acest raport de cercetare examinează cele mai controversate decizii ale lui Trump de politică externă după numirea sa în funcție, atât în ceea ce privește modul în care este realizată, cât și pe trei niveluri - interese, strategie și tactici. Argumentul este că, deși politica externă a lui Trump are multe continuități cu predecesorii săi, există diferențe notabile, mai ales în ceea ce privește modul în care este realizat și conflict între stilul său intens personal și controlul pe care îl are instituirea politicii externe a SUA peste el. În cele din urmă, orice schimbare permanentă a politicii externe a SUA dincolo de Trump poate avea mai multe de făcut cu schimbări mai mari într-o lume care nu mai este dominată de SUA.⁶

Folosind sloganurile neoprotecționiste, mercantiliste și naționaliste „America First” și „Make America Great Again”, Trump și-a bazat politica externă în domeniul comerțului internațional pe două obiective principale. Primul urmărește să promoveze „comerțul echitabil” pentru a reduce deficitele comerciale, pentru a restabili reciprocitatea și echilibrul în relațiile comerciale ale Statelor Unite cu partenerii săi comerciali și pentru a apăra interesele comerciale americane împotriva dincolo de interesele altor țări. În al doilea rând, politica externă a lui Trump intenționează să oprească deplasarea activităților productive din Statele Unite și să creeze noi

⁶ The Trump Presidency and American Democracy: A Historical and Comparative Analysis, American Political Science Association, Cambridge University Press, disponibil la: <https://www.cambridge.org/core/journals/perspectives-on-politics/article/trump-presidency-and-american-democracy-a-historical-and-comparative-analysis/E157E9BBA8D3E531A7DD4FD1A01E0478/core-reader>, accesat în 03.09.2020

locuri de muncă pentru a încuraja o economie internă puternică și în creștere („Make America Great Again”).⁷

Una dintre principalele promisiuni ale campaniei lui Trump a fost renegocierea sau condiția ca Statele Unite să se retragă din multe acorduri comerciale internaționale multilaterale. După ce a câștigat alegerile, Trump a fost deosebit de consecvent și a ținut această promisiune. De puține ori după sosirea sa la Casa Albă, președintele Trump a anunțat retragerea Statelor Unite din Parteneriatul Transpacific (TPP) și a inițiat renegocierea Acordului de liber schimb nord-american (NAFTA) cu Mexic și Canada. În același timp, Trump a blocat negocierile Parteneriatului transatlantic (TAP) cu UE și Acordul privind comerțul cu servicii (TiSA) cu alți 24 de membri ai OMC. În cele din urmă, administrația lui Trump a inițiat o blocadă și împotriva unui alt acord multilateral, administrat de OMC: Memorandumul de înțelegere pentru soluționarea disputelor.

TPP a fost inițial un acord de liber schimb negociat între 12 state din regiunea Pacificului, situate geografic în trei continente diferite (Asia, America și Oceania). Scopul său ambițios a fost de a crea zona de liber schimb mai mare din lume, reprezentată de 40% din PIB-ul global și o piață globală de peste 800 de milioane de oameni.⁸ Proiectul tratatului a cuprins 30 de capitole, cu peste 2000 de pagini și a constituit o prioritate pentru politica externă a fostului președinte Barack Obama în regiunea Asia-Pacific. Acesta a reprezentat nu numai accesul liber pentru multe companii americane la evoluția piețelor interne ale țărilor din această regiune, dar ar avea, de asemenea, o valoare geostrategică clară de control a influenței Chinei. Administrația Obama a considerat-o ca un instrument legal de promovare a cooperării multilaterale cu statele din regiune, pentru a păstra îndrumarea americană și a influența agendele lor internaționale respective. A fost, de asemenea, o oportunitate de a păstra calea occidentală a liberalizării comerțului în virtutea dreptului internațional împotriva noutății inițiativei Chinei.

Mai puțin îngrijorat de implicațiile geopolitice ale acordului, președintele Trump a estimat că TPP este un tratat nefavorabil, făcut să convingă China să facă parte din acesta. În viziunea lui Trump, dimensiunea geopolitică a acordurilor comerciale nu contează dacă acestea cauzează un prejudiciu lucrătorilor americani. În proiectul său de politică comercială pentru

⁷ Idem, p. 39

⁸ Trans-Pacific Partnership, disponibil la: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/trans-pacific-partnership/tpp-full-text>, accesat în: 16.05.2021.

2017, Trump a respins în mod clar noțiunea că Statele Unite ar trebui, pentru un avantaj geopolitic presupus, să închidă ochii asupra practicilor comerciale neloiale care îi dezavantajează pe muncitorii americani, fermierii, fermierii și întreprinderile de pe piețele globale. Obiectivele politicii externe ale lui Trump s-au concretizat și în renegocierea unui alt acord comercial multilateral internațional - NAFTA. În 1992, Mexic, Canada și Statele Unite au încheiat NAFTA, căutând diminuarea granițelor comerciale (dar nu politice) și complementaritatea celor trei economii din regiunea nord-americană. Obiectivele acordului au fost „eliminarea barierelor în calea comerțului (...)Promovează condiții de concurență loială(...) crește oportunitățile de investiții, oferă o protecție adecvată și eficientă și aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală și creează proceduri eficiente pentru soluționarea litigiilor ”.⁹ La scurt timp după intrarea sa în vigoare, tratatul și-a atins principalul obiectiv- eliminarea barierelor comerciale și a lansat o zonă „All Duty Free” pe teritoriile integrate ale statelor sale membre. Alte bariere netarifare în calea comerțului au persistat și concurența prețurilor scăzute ale importurilor din alte țări (în curs de dezvoltare) în regiunea nord-americană a ridicat câteva întrebări serioase cu privire la beneficiile NAFTA pentru statele sale membre dezvoltate, în special pentru Statele Unite.

De la începutul campaniei prezidențiale, Donald Trump le-a promis alegătorilor săi să negocieze din nou NAFTA. După alegeri, la 18 mai 2017, președintele Trump a devenit primul președinte american care a început să renegocieze un acord cuprinzător de liber schimb, cum ar fi NAFTA. Din punctul de vedere al administrației lui Trump, de când acordul a intrat în vigoare în 1994, deficitele comerciale au explodat, mii de fabrici s-au închis și milioane de americani s-au trezit blocați, neputând să mai folosească abilitățile pentru care aveau au fost instruiți. Obiectivele renegocierii guvernului american au fost menținerea eliminării barierelor comerciale în calea produselor din Statele Unite, reducerea deficitelor comerciale cu Mexicul și Canada și obținerea unui acces mai reciproc și mai sigur pe piețele lor interne .

Politica externă a lui Trump în comerțul internațional nu a fost limitată la retragerea sau renegocierea acordurilor comerciale internaționale multilaterale. Viziunea lui Trump asupra comerțului internațional s-a ciocnit și cu OMC și cu sistemul comercial internațional multilateral în ansamblu. După cum sa menționat mai sus, „războiul comercial” provocat de decizia Statelor

⁹ North American Free Trade Agreement (NAFTA), disponibil la: <https://www.cbp.gov/document/forms/form-434-north-american-free-trade-agreement-nafta-certificate-origin>, accesat în: 16.05.2021.

Unite de a majora tarifele la importurile din restul lumii reprezintă o încălcare severă a multor articole ale acordurilor comerciale multilaterale, administrate de OMC. Ca răspuns la neoprotecționismul lui Trump, multe alte țări au introdus cereri împotriva Statelor Unite în fața Organismului OMC privind Soluționare a litigiilor sau sistemul de soluționare a litigiilor (DSS).

Bilateralismul lui Trump în politica comercială internațională se inspiră din teoria mercantilistă a comerțului internațional, dezvoltată în Europa, în secolul al XVI-lea. Autorii mercantiliști își asumă o intervenție guvernamentală puternică în volumul și natura comerțului exterior și utilizează impozitele pe comerț ca instrument de manipulare a balanței comerciale în favoarea propriei economii interne. În viziunea mercantiliștilor, o țară ar trebui să încerce să maximizeze exporturile, să minimizeze importurile⁵⁵ și să acumuleze metale prețioase care să îi permită să ajungă la o balanță comercială pozitivă cu excedente comerciale constante în relațiile sale internaționale. Cele două obiective principale ale mercantilismului sunt: acumularea de aur pentru a consolida puterea monarhului și a promova comerțul și dezvoltarea industrială în economia internă. O politică comercială mercantilistă se referă la creșterea exporturilor de manufacturi și importuri de intrări primare, interzicerea importurilor de bunuri fabricate și a exporturilor de intrări primare și concesionarea monopolurilor către investitori privați. În lumea mercantilistă, puterea militară determină bogăția economică a națiunilor. Războiul este, de asemenea, un instrument al comerțului exterior pentru mercantiliști, deoarece servește la păstrarea monopolurilor comerciale și a dominației economice. Obiectivul lor final, până acum, este de a câștiga războaie ca cheie pentru asigurarea succesului economic și comercial.¹⁰

Spre deosebire de predecesorii postbelici, președinte Trump susține protecționismul economic și militar flagrant, care își propune să reînvie Măreția Americii de la provocările fundamentale ale sărăciei predominante în orașele din interiorul Americii, degradarea economică, proliferarea infracțiunilor și a problemelor de securitate internă și aparent deteriorarea capacităților militare americane.

Această strategie generală a administrației Trump pentru restaurarea măreției naționale reiese din diagnosticul pe care predecesorii lui Trump l-au neglijat în mod sistematic. Interesul național al SUA în favoarea consolidării capacităților militare și dezvoltării economice ai Aliatilor

¹⁰ Mercantilism, disponibil la: <https://www.britannica.com/topic/mercantilism>, accesat în: 16.05.2021.

Americii. Politica lui, America First, sugerează un angajament de zeci de ani pentru internaționalismul liberal - în mod specific, angajamentul global prin forme multilaterale de guvernare, angajamentul pentru o cooperare economică sporită prin comerț deschis și promovarea drepturilor omului, democrația și valorile liberale – toate acestea trebuie abandonate prin adoptarea în schimb a politicilor naționaliste și anti-intervenționiste. Aceste politici, așa cum a făcut aluzie în mod repetat administrația Trump, includ reducerea dramatică a ajutorului extern SUA, revizuirea sistematică și eventuala retragere din garanțiile de securitate de lungă durată acordate aliaților.

Capitolul IV. Implicațiile politicii externe ale SUA în epoca Trump în raport cu Orientul Mijlociu. Un studiu al conflictelor de interese și al constrângerilor teritoriale bazate pe interesul național

Barack Obama a construit pentru Orientul Mijlociu o strategie concepută pentru a repara daunele făcute în timpul președinției lui George W. Bush. Statele Unite aveau nevoie să odihnească o armată epuizată, să-și completeze puterea slăbită, și să creeze un spațiu politic pentru adresarea unor provocări de lungă durată. În acest scop, a redus trupele în Irak, a evitat noi intervenții militare la scară largă, a cerut aliaților să își asume mai multă responsabilitate pentru securitatea regională și în cea mai mare parte au căutat să abordeze probleme prin diplomație. A folosit o combinație de angajament și sancțiuni pentru a induce Iranul să-și oprească armele nucleare și a încercat să promoveze pacea între israelieni și palestinieni, abordări aprobate de comunitatea internațională - inclusiv o soluție în două state, flexibilitate cu privire la statutul Ierusalimului de Est, și oprirea extinderii așezărilor israeliene pe teritoriul palestinian. Spre contrarierea unor aliați precum Arabia Saudită, Obama a încurajat, de asemenea, reformele democratice în regiune, deși inconsecvent și cu puțin succes, și a evitat favorizarea în mod vădit a oricărei părți a diviziunii sunnite-chiite.

Donald Trump a preluat o altă abordare. Cu siguranță, există aspecte de continuitate. Președintele a încurajat aliații să accepte mai mult din povara de securitate regională, au rezistat tentației de a trimite un număr mare de trupe în Siria și alte puncte fierbinți și - ca Obama – a tolerat intervenția Arabiei Saudite în Yemen. Dintr-un punct de vedere cheie, el a plecat de la politicile predecesorului său. Relațiile cu Riadul s-au îmbunătățit în mod semnificativ, în timp ce

în timpul președinției lui Obama, SUA și guvernele saudite erau incerte. În mod similar, îmbunătățirea legăturilor cu Primul ministru Benjamin Netanyahu al Israelului, care a suferit în timpul Mandatul lui Obama, a fost o prioritate. Trump s-a retras din acordul din 2015 menit să reducă armele nucleare ale Iranului - cunoscut oficial sub numele de JCPOA și a restabilit sancțiunile asupra Teheranului. Iranul a fost o preocupare de vârf a administrației. Cu toate acestea, administrația s-a luptat să formuleze o politică realistă în urma retragerii sale, în mai 2018, din JCPOA. Marginalizarea sau plecarea consilierilor înclinați să sprijine JCPOA - cum ar fi Secretarul apărării James Mattis, fost Secretarul de stat Rex Tillerson și fostul consilier pentru securitate națională, Herbert Raymond McMaster - și influența consilierului de securitate națională, John Bolton, a făcut retragerea din acord posibilă.

Într-un discurs din mai 2018, secretar de stat Mike Pompeo a anunțat că administrația va fi dispusă să restabilească legăturile diplomatice și economice în schimbul: denuclearizării complete; încetarea programului de rachete balistice ale Iranului; eliberarea tuturor prizonierilor care au cetățenia în SUA sau o națiune aliată; sfârșitul eforturilor de extindere ale influenței iraniene în regiune, în special în Irak, Siria, Yemen și Afganistan; și sfârșitul atacurilor cibernetice.

Trump și consilierii săi au abandonat politica de lungă durată de a se opune șaiților și extremismul sunnit, alegând să se întoarcă în favoarea Arabiei Saudite și Emiratelor Arabe Unite - și, prin extensie, Israel - toate acestea favorizează confruntarea cu Teheran. Această decizie a riscat destabilizarea Orientului Mijlociu. Arabia Saudită a găzduit primul său străin vizită și a ignorat dezastrul Riyadh, o intervenție împotriva susținătorilor iranieni Houthis în Yemen. Cel mai important, administrația era în procesul de creare în Orientului Mijlociu a unei Alianțe strategice - o „NATO arabă” – o propunere susținută de saudiți în trecut. Scopul ar fi creșterea securității globale și a cooperării economice, inclusiv a scutului regional de apărare antirachetă și confruntarea cu Iranul care ar presupune un rol principal pe agenda noii alianțe.

Israelul și procesul său de pace susține confruntarea cu Teheran, pe care o consideră o amenințare existențială. De fapt, Israelul este una dintre puținele țări din regiune care sunt mulțumite de politicile președintelui. Acesta este în mare măsură un produs al culturii politice conservatoare, unde nu este pus la îndoială sprijinul pentru Israel. Pe lângă retragerea din JCPOA, Trump a mutat ambasada SUA de la Tel Aviv la Ierusalim - o mișcare căutată de mult de israelieni - și a anunțat palestinienii că misiunea lor diplomatică la Washington va fi închisă. În calitate de

ambasador, l-a trimis avocatul David Friedman, de multă vreme prieten al președintelui care a fost un adversar vocal al soluției celor două state în conflictul Israel-Palestina. Administrația anulează, de asemenea, toate fondurile pentru Agenția Națiunilor Unite de Ajutor și Lucrări pentru refugiații palestinieni și ar dori reducerea dramatică a numărului palestinienilor cărora li se acordă statutul de refugiat. A face acest lucru ar elimina în esență dreptul de întoarcere pentru majoritatea palestinienilor. Administrația a redus considerabil și ajutorul financiar acordat pentru Cisiordania și Gaza.

În ciuda acestei abordări unilaterale, Trump a promis că va rezolva conflictul israeliano-palestinian. Potrivit rapoartelor, jucători precum Arabia Saudită, Egipt și Iordania au respins componentele fundamentale ale planului. După transferul ambasadei la Ierusalim, Președintele autorității naționale palestiniene, Mahmoud Abbas, a refuzat să se întâlnească cu Kushner și Greenblatt, să nu mai vorbim despre posibilitatea unei înțelegeri.

Deși Trump a criticat în repetate rânduri politica siriană a lui Obama înainte de a prelua funcția, în calitate de președinte, se confruntă cu aceeași provocare ca și predecesorul său - dorința de a influența cursul conflictului și ordinea postbelică, fără a trimite un număr mare de trupe. La fel ca Obama, el a adoptat o abordare similară, care presupune concentrarea asupra înfrângerii Statului Islamic și presând alte națiuni să ia măsuri care va servi intereselor SUA. A avut puțin succes în aceste eforturi. Prezența unui număr mic de trupe americane nu schimbă fundamental dinamica, și, atunci când vine vorba de determinarea naturii peisajului politic postconflict al Siriei, este probabil că Washingtonul va avea influență mai mică decât Rusia, Iran sau Turcia.

Trump susține aparent ascendența a axei saudite-israeliene-Emiratele Arabe Unite și consecințele geopolitice corespunzătoare. Cu toate acestea, nu există nicio indicație că acesta este produs al unei analize atente. Singura prezentare publică a administrației viziunea sa pentru regiune, strategia de securitate națională, menționează doar obiective vagi precum promovarea stabilității și al unui favorabil echilibrul al puterii și, ca alți analiști, am remarcat că are o legătură mică cu alte declarații ale politicii externe ale președintelui. În schimb, luarea deciziilor sale reprezintă confluența unui număr de factori în mare măsură independenți. Washingtonul are de multă vreme alianțe cu Arabia Saudită și Israel, păstrarea lor a presupus un act de echilibrare, căutând legături îmbunătățite, dar încă tensionate.

Administrația Biden susținând drepturile omului și democrația în jurul lumii, a pus un accent retoric proeminent al politicii sale externe. La scurt timp după preluarea funcției, președintele Joseph R. Biden s-a angajat să centreze politica externă a SUA pe apărarea democrației și a protecției drepturilor omului și să urmărească diplomația înrădăcinată în cele mai prețuite valori democratice americane: apărarea libertății, promovarea oportunității, susținerea universală a drepturilor, respectarea statului de drept și tratarea fiecărei persoane cu demnitate. Urmărind aceste angajamente prezidențiale, secretarul de stat Antony Blinken a promis că Administrația Biden-Harris va acorda prioritate drepturilor omului în politica externă a SUA și va susține împotriva încălcărilor drepturilor omului oriunde s-ar produce, indiferent dacă făptașii sunt adversari sau parteneri.

Administrația Biden a repus Washingtonul la o soluție în două state a conflictului Israel-Palestina. Biden a aprobat recunoașterea de către fostul președinte Donald Trump a Ierusalimului ca capitală a Israelului și a pus o presiune pentru normalizarea legăturilor dintre Israel și statele arabe din Golful Orientului. Dar administrația democratică respinge premisa predecesorului său pentru acea strategie - formarea unui front unit între foștii adversari împotriva Teheranului și plasarea relațiilor diplomatice nou înființate în Orientul Mijlociu. Spre deosebire de 2015-2016, Abu Dhabi și Riyadh nu mai organizează o campanie publică împotriva acțiunii propuse de Washington la Teheran. Iar Arabia Saudită și Iranul poartă discuții neoficiale prin medierea Irakului pentru a încheia relațiile.

Concluzii și recomandări

Cercetarea de față și-a propus să ia în considerare următoarele obiective de cercetare: în primul rând, s-a axat pe prezentarea și analizarea personajului Donald Trump din perspectiva omului politic, cu scopul de a facilita înțelegerea compresivă între importanța naturii omului ca individ social și influența acestora, în cazul nostru, asupra modalităților de decizie în sfera politicii externe, precum și de a analiza și a transpune în această cercetare instrumentele de politică externă înainte de epoca Trump, ca o trecere în revistă a sistemului de politică externă elaborate de statul american din secolul XX și până la sfârșitul mandatului Obama. Am specificat care au fost efectele deciziilor de politică externă în raport cu celelalte state ale Orientului Mijlociu, cu organizațiile

internaționale, observând cum schimbările generate de politicile americane în era Trump au avut consecințe în domeniul politic, economic, militar, securității și drepturilor omului.

Importanța ceretării mele este relevată de faptul că subiectul este considerat a fi unul recent și de avergură, care, cu siguranță, va intra în istoria Statelor Unite ale Americii și a Studiilor de Relații Internaționale. Astfel, bazându-se pe cercetarea mea, scrisă pe tot parcursul și urmărind traseul în timp real al președintelui american, Donald J. Trump, au fost deschise noi direcții de cercetare care fac obiectul a mai multor discipline. Se vor putea analiza abordări de natură sociologică și psihologică, drept internațional public, de securitate și intelligence. Mai mult, am conturat cu deosebită considerație faptul că factorul sociologic este un pilon important în conturarea unei cercetări, astfel în știința sociologiei, „realitatea socială este constituită din structuri, forțe și condiții obiective -existente în afara conștiinței și voinței individului - dar și din realitatea subiectivă. Iar aceasta din urmă înseamnă, în principal, următoarele actorii sociali acționează în virtutea unei motivații, care nu se reduce la nevoile minimale ci cuprinde și trebuințe superioare, cum ar fi realizarea pleneră a personalității, atașamentul față de valori (solidaritate, dreptate, adevăr etc.). Pe lângă motivația propriu-zisă, a trebuințelor și scopurilor, subiectivitatea presupune că oamenii nu se raportează direct la lume și semenii lor, ci prin intermediul simbolurilor, a codurilor, de mai mică sau mare generalitate, de la limba unei culturi până la simboluri și coduri (nu de puține ori secrete) specifice unor grupuri și organizații. Indivizii interpretează continuu micro și macromediul social în care trăiesc, comportamentele altora și cele proprii. Interpretările, la rândul lor, nu sunt elemente pasive ale subiectivității, ele traducându-se în acte de conduită. În măsură considerabilă modul în care acționăm, depinde de felul în care percepem și interpretăm . Altfel spus, agenții umani, în calitate de indivizi, grupuri, popoare și culturi construiesc mereu prin interacțiune atât realitatea subiectivă cât pe cea obiectivă.”¹¹ Așadar, consider ca trebuie tratat cu considerație și aspectul sociologic al acestei tezei, strâns legat de domeniul sociologiei politice și care înrămează și analizează tipologii de personaje care intră în contact cu evenimentul care se dorește a fi dezbătut, și fiindcă politica se poate evidenția prin factorul uman, prin urmare, în continuarea lucrării mele de cercetare doctorale, am cuprins două anexe relevând doi subiecți cu cetățenie palestiniană, pentru care am inserat un set de întrebări menite să consolideze și să argumenteze situația de pe teritoriul palestinian, cuprinzând situațiile

¹¹ T. Rotariu, P. Iluț, *Sociologie*, Ed. Mesagerul, Cluj-Napoca, 1996, p. 12.

generate atât de politica externă a Statelor Unite ale Americii, cât și de tensiunile care au cuprins regiunea teritorială, susținute și alimentate de actorii regionali.

La nivel teoretic, identificarea tipologiei de conducere a lui Trump a stat la baza analizei comparative între politicile duse de predecesorii săi, elemente sale de noutate și schimbările particulare pe care le-a pus în scena internațională, subliniind politicile sale implementate pe arena politică mondială.

Dacă există un lucru cert și indubitabil este acela că istoria ne arată natura imprevizibilă a circumstanțelor și a deciziilor politice a liderilor, care suferă o evoluție continuă. Indiferent de președinte, există posibilitatea ca unele elemente decizionale să rămână comune, în timp ce unele dezbateri vechi au tendința să reapară.

La nivel de dezbateri, se poate observa o continuitate în anumite decizii de politică externă, însă factorul de diferențiere există fără dubiu, în special în ceea ce privește acțiunile sale în Orientul Mijlociu, relațiile cu organizațiile internaționale și protecționismul economic, folosit ca principalul instrument de politică externă.

Orientul Mijlociu reprezintă un punct strategic încă din secolul al XIX-lea, având o deosebită importanță de natură geopolitică, geostrategică, un centru comercial geografic, fiind una dintre regiunile bogate în resurse naturale vitale în domeniile politicii militare și de expansiune. Cu toate că petrolul rămâne principala sursă de interes major, trebuie menționat că nu este singura. La aceasta, se mai adaugă și comerțul extern, influența și forța utilizate pentru a consacra puterea în regiune.

Donald Trump a creat un precedent și a produs o anumită destabilizare în regiune prin mai multe acțiuni. Printre acestea amintim mutarea ambasadei Statelor Unite ale Americii la Ierusalim, retragerea din acordul privind controlul armelor nucleare cu Iran, înființat în 2015, denumit oficial JCPOA, a stabilit o axă de legătură cu actorii regionali din orientul Mijlociu, Arabia Saudită-Emiratele Arabe Unite-Israel, favorizând, așadar, confruntarea cu Teheran, aceste decizii au riscat la momentul respectiv destabilizarea Orientului Mijlociu, și totuși lăsând o amprentă care va putea dăinui în viitor.

Așadar, cercetarea vizează o analiză asupra cunoașterii istoriei Orientului Mijlociu, punctează importanța acestei regiuni pentru actorii politici externi, descrie influențele externe de care a avut parte Orientul Mijlociu în decursul a două secole pentru a facilita înțelesul implicațiilor străine în zonă. Totodată, am dezbătut similaritățile și diferențele între deciziile de politică externă efectuate de președintele Donald J. Trump în comparație cu predecesorii săi; am vizat importanța creării unui precedent prin prisma acțiunilor sale în regiune, fapt important pentru viitoarele cercetări în domeniu, putând fi analizate viitoarele reacții ale actorilor regionali, provenite din amiguitatea acțiunilor ale mandatului Trump. Cu alte cuvinte, cercetarea de față este importantă pentru viitorii istorici din următoarele considerente: a fost redactată în timp real, subliniind aici detaliile importante care ar putea să se piardă în timp, de exemplu, postările de pe Twitter ale președintelui american, care nu se mai pot găsi din cauza contului șters al acestuia. Al doilea aspect este legat de posibilitatea unor noi abordări analitice a personajului Donald J. Trump ce fac subiectul domeniilor de Istorie, Sociologie Politică, Relații Internaționale, Drept Internațional Public, dar și abordări privind actorii regionali, internaționali sau organizații, cu privire la acțiunile luate după terminarea mandatului lui Trump, dacă vor exista sau nu o rețineră privind politica externă a Statelor Unite ale Americii, o influență diminuată sau o continuă ascensiune, atât în regiunea vizată, cât pe toată scena politică internațională.

Referințe:

Cărți și articole academice:

- Albert HOURANI, *Istoria popoarelor arabe*, Ed. Polirom, 2010, București
- Al-CHALABI, *OPEC and the International Oil Industry*, Ed. Oxford University Press, 1980
- Anthony GORST, Lewis JOHNMAN, *The Suez Crisis*, Ed. Routledge, 1997.
- ANTONIU Bogdan, DINU Mihai-Rudolf, *Istoria Relațiilor Internaționale în secolele XIX-XX*, Ed. Ministerul Educației și Cercetării, 2005.
- ARTICLE XXI of GATT, disponibil la: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/gatt_ai_e/art21_e.pdf.
- Avi SHLAIM, *War And Peace In The Middle East*, Ed. Penguin Books Canada Ltd., 1995, Toronto, Canada
- BEITZ Charles, *Political Theory and International Relations*, Ed. Princeton, 1979
- Benny MORRIS, *The birth of the palestinian refugee problem revisited*, Cambridge University Press, 2004, New York, USA
- Bernard LEWIS, *Istoria Orientului Mijlociu. De la apariția creștinismului până în prezent*, Ed. Polirom, 2014, București, trad. De Lucian Leuștean.
- BURCHILL Scott, LINKLATER Andrew, DEVETAK Richard, DONNELLY Jack, PATERSON Matthew, REUS-SMIT Christian, TRUE Jacqui, *Theories of International Relations*, Ed. Palgrave Macmillan, 2005
- CARLSNAES Walter, RISSE Thomas, SIMMONS A. Beth, *Handbook of International Relations*, Sage Publications, 2013.
- COLON-RIOS Joel I. , Rousseau, *Theorist of Constituent Power*, Ed. Oxford Journal of Legal Studies, 2016
- Constantin VLAD, *Diplomația secolului XX*, Fundația Europeană Titulescu, București, 2006

- Council on Foreign Relations, A Conversation with U.S. Secretary of State Hillary Rodham Clinton, disponibil la: <https://www.cfr.org/event/conversation-us-secretary-state-hillary-rodham-clinton-1>
- D. C. COLEMAN, *Mercantilism Revisited*, Cambridge University Press: 11 February 2009
- D. MONROE Alan , *Public Opinion and US Policy, 1960-1980*, Tankang Journal of American Studies, Tankang University, Taiwan, nr. 3/1986.
- Daniela OSIAC, *Palestina sub mandat britanic*, Ed. Aius PrintEd, Craiova, 2009.
- Ecaterina HLIHOR, *Diplomația publică în politica internațională*, Ed. Universității de Apărare „Carol I”, București, 2017
- Efraim KARSH, *Războiul arabo – israelian 1948*, trad.: Ruxandra Tudor, Ed. Corint, București, 2015
- Emily Anne JEFFERS, *The “America First” Trade Policy of the Trump Administration and its Economic and Military Repercussions*
- European Journal of American Studies, *U.S. Foreign Policy in the 1990s and 2000s, and the Case of the South Caucasus*, disponibil la: <https://journals.openedition.org/ejas/11135>
- Executive Order Protecting The Nation From Foreign Terrorist Entry Into The United States, Secțiunea 1, lit. (i), disponibil la <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/executive-order-protecting-nation-foreign-terrorist-entry-united-states-2/>
- Executive Order: Border Security and Immigration Enforcement Improvements, disponibil la <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/executive-order-border-security-immigration-enforcement-improvements/>
- Exit, Voice, and Loyalty, Albert O. Hirschman, Harvard University Press, 1970
- FAUVRE Pierre, *Histoire de la Science Politique*, Vol. I, Paris, 1985.
- Fawaz A. GERGES, *The Superpowers and the Middle East*, Ed. Westview Press, 1994, Colorado, USA
- Francois MASSOULIE, *Secolul XX. Conflictele din Orientul Mijlociu*, Ed. BIG ALL, București, 2003, trad. Radu Gâdei.
- Fraser CAMERON, *US Foreign Policy after the Cold War Global hegemon or reluctant sheriff?*, Ed. Routledge, 2005, Abingdon, UK
- Georgeta GHEBREA, *Introducere în sociologia politică*, Ed. Universitatea din București, 2008

- GLODARENCO Olimpiu Manuel, Elemente de Geopolitică și Geostrategie, Ed. Fundației Andrei Șaguna, Constanța, 2007.
- Haga Peace Conference 1899, disponibil la: https://www.loc.gov/rr/frd/Military_Law/pdf/Hague-Peace-Conference_1899.pdf
- Haga Peace Conference 1907, disponibil la: https://www.loc.gov/rr/frd/Military_Law/pdf/Hague-Peace-Conference_1907-V-2.pdf
- Kellogg-Briand Pact, disponibil la: <https://www.jura.uni-muenchen.de/fakultaet/lehrstuehle/satzger/materialien/kellogg1928e.pdf>
- KISSINGER Henry, *Ordinea Mondială*, Ed. Rao, 2014.
- Leonardo da Vinci and a Memory of His Childhood (The Standard Edition) -Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Sigmund Freud, editor James Strachey, Ed. W. W. Norton & Company, 1990.
- MILZA Pierre, BERSTEIN Serge, *Istoria secolului XX*, București, Ed. All, 1998
- MORGENTHAU Hans J., *Politica între națiuni. Lupta pentru putere și lupta pentru pace*, Ed. Polirom, 2013
- Muhamad S. OLIMAT, *China and the Middle East From Silk Road to Arab Spring*, Ed. Routledge, 2013, Abingdon, UK
- NATO Defense Expenditure, disponibil la: <https://www.statista.com/chart/14636/defense-expenditures-of-nato-countries/>
- Noam CHOMSKY, Gilbert ARCHCAR, *Perilous Power: The Middle East & U.S. Foreign Policy*, Penguin, 2008, USA
- North American Free Trade Agreement (NAFTA), disponibil la: <https://www.cbp.gov/document/forms/form-434-north-american-free-trade-agreement-nafta-certificate-origin>
- Nurit KLIOT, *Water Resources and Conflict in the Middle East*, Ed. Routledge, 1993
- *Oslo Accords 1993*, disponibil la: http://cis.uchicago.edu/oldsite/sites/cis.uchicago.edu/files/resources/CIS-090213-israelpalestine_38-1993DeclarationofPrinciples_OsloAccords.pdf
- Osvaldo SUNKEL, Andra INOTAI, *Globalism and the New Regionalism*, Ed. Palgrave Macmillan UK, 1999

- Padraig O'MALLEY, *The Two-State Delusion: Israel and Palestine--A Tale of Two Narratives*, Ed. Penguin Books, 2016, USA
- PREDA Cristian, *Introducere în Știința Politică*, Ed. Polirom, Iași, 2013.
- Proceedings of Israeli – Roumanian International Seminars, *The Middle – East and the Cold War*, The Institute of Military History, 2006.
- Proverbe și cugetări latine, Ed. Albastros, Colecția Cogito, Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii”, București, 1976.
- Resolution 2334, disponibil la: <https://www.un.org/webcast/pdfs/SRES2334-2016.pdf>
- Rezoluția ONU Nr. 1397/2002, disponibil la: <http://unscr.com/en/resolutions/1397>
- *Road Map for peace*, disponibil la: <https://2001-2009.state.gov/documents/organization/36464.pdf>
- Robert SCALES, *CERTAIN VICTORY: The U.S. Army in the Gulf War*, Ed. Potomac Books, 2006, USA
- ROSENAU James N., *International Politics and Foreign Policy*, Free Press, New York, 1969.
- SHAW Lt. A. D. , THE MILITARY AS A CONTRIBUTOR TO NATIONAL DEVELOPMENT
- Shimon PERES, *The New Middle East*, Ed. Henry Holt & Co, 1993, New York
- Shlomo AVINERI, *Herzl's Vision: Theodor Herzl and the Foundation of the Jewish State*, Ed. BlueBridge; Reprint edition, New York, 2017.
- SINGER David, *The Level-of-Analysis Problem in International Relations*, Princeton University Press, 1961.
- T. Rotariu, P. Iluț, *Sociologie*, Ed. Mesagerul, Cluj-Napoca, 1996
- *The 1991 Madrid Peace Conference*, disponibil la: <https://adst.org/2015/10/the-1991-madrid-peace-conference/>,
- Tony ALLAN, *The Middle East Water Question: Hydropolitics and the Global Economy*, Ed. I.B.Tauris, 2002.
- *Trade expansion act of 1962*, disponibil la: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-76/pdf/STATUTE-76-Pg872.pdf>
- Trans-Pacific Partnership, disponibil la: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/trans-pacific-partnership/tpp-full-text>.

- UN Charter, disponibil la: https://popp.undp.org/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=/UNDP_POPP_DOCUMENT_LIBRARY/Public/Charter%20of%20the%20United%20Nations.pdf&action=default&utm_source=EN&utm_medium=GSR&utm_content=US_UNDP_PaidSearch_Brand_English&utm_campaign=CENTRAL&c_src=CENTRAL&c_src2=GSR&gclid=EAJalQobChMI7r6-re_a8gIVdQWiAx3U_wjYEAAYASAAEgKzYvD_BwE

Alte surse online

- *A PERFORMANCE-BASED ROADMAP TO A PERMANENT TWO-STATE SOLUTION TO THE ISRAELI-PALESTINIAN CONFLICT*, disponibil la: <http://www.un.org/News/dh/mideast/roadmap122002.pdf>
- A Realist Reset for US-Saudi Relations, disponibil la: <https://www.cfr.org/article/realist-reset-us-saudi-relations>
- Adulwahab ALMISIRI, Israel „Colonia sionistă”, disponibil la: http://elmessiri.com/books.php?publisher_id=---%20All%20publishers%20---&language_id=3&sorting_dir=DESC, traducere proprie.
- Analysis: Iraq-US energy ties, once seen as oil deal bonanza, mired in geopolitics, disponibil la: <https://www.spglobal.com/platts/en/market-insights/latest-news/electric-power/081020-analysis-iraq-us-energy-ties-once-seen-as-oil-deal-bonanza-mired-in-geopolitics>
- Assessing U.S.-China relations 2 years into the Trump presidency, disponibil la: <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2019/01/15/assessing-u-s-china-relations-2-years-into-the-trump-presidency/>
- *Benjamin Netanyahu Is Questioned in 3rd Corruption Case in Israel*, disponibil la: <https://www.nytimes.com/2018/03/02/world/middleeast/israel-benjamin-netanyahu-corruption.html>

- China Armed With Powerful Market Weapons in Duel With Trump, disponibil la: <https://www.ttnews.com/articles/china-armed-powerful-market-weapons-duel-trump>
- Commander-In-Tweet: Trump's Social Media Use And Presidential Media Avoidance, disponibil la: <https://www.npr.org/2016/11/18/502306687/commander-in-tweet-trumps-social-media-use-and-presidential-media-avoidance>
- Congressional Research Service, *Trump Administration Tariff Actions*, disponibil la: <https://fas.org/sgp/crs/row/R45529.pdf>.
- Crises of the middle east: 1914, 1967, 2003, disponibil la: <https://www.tni.org/en/article/crises-of-the-middle-east-1914-1967-2003>.
- Deadly protests erupt over the US Embassy move to Jerusalem, disponibil la: <https://www.cnn.com/2018/05/14/deadly-protests-erupt-over-the-us-embassy-move-to-jerusalem.html>
- DHS Border Barrier Funding, Congressional Research Service, disponibil la <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R45888>
- DIPLOMACY 2.0: THE FUTURE OF SOCIAL MEDIA IN NATION BRANDING, disponibil la: <https://surface.syr.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1032&context=exchange>
- Donald Trump's 'celebrity-style' tweets helped him win US presidential election, says data scientist, disponibil la: <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/donald-trump-twitter-account-election-victory-president-elect-david-robinson-statistical-analysis-data-scientist-a7443071.html>
- E-International Relations, *United States Foreign Policy in the Middle East after the Cold War*, disponibil la: <https://www.e-ir.info/2018/11/14/united-states-foreign-policy-in-the-middle-east-after-the-cold-war/>
- *Face to Face: Saudi Arabia-Iran*, disponibil la: <https://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2018/04/face-face-saudi-arabia-iran-180425140132414.html>
- *Harta delimitării râului Jordan*, disponibil la: <http://kanat.jsc.vsc.edu/student/conant/content.htm>
- How Twitter affected the 2016 presidential election, disponibil la: <https://voxeu.org/article/how-twitter-affected-2016-presidential-election>

- Inside President Trump's Trip to Asia, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/articles/president-trumps-trip-asia/>
- International Criminal Court officials sanctioned by US, disponibil la: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-54003527>
- Iran blames Germany, other countries, for Qassem Soleimani assassination, disponibil la: <https://www.dw.com/en/iran-blames-germany-other-countries-for-qassem-soleimani-assassination/a-56117972>.
- *Jerusalem embassy: Why Trump's move was not about peace*, disponibil la: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-44120428>
- KERTZER Joshua D., POWERS Kathleen E., RATHBUN Brian C., IYER Ravi, Moral Support: How Moral Values Shape Foreign Policy Attitudes, disponibil la: https://dornsife.usc.edu/assets/sites/897/docs/Moral_Support.pdf THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949, disponibil la: <https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/publications/icrc-002-0173.pdf>
- *Mahmoud Abbas slams Trump over 'slap of the century'*, disponibil la: <https://www.aljazeera.com/news/2018/01/mahmoud-abbas-slams-trump-slap-century-180114195614715.html>
- Media, Public Opinion, and Foreign Policy in the Age of Trump, disponibil la: https://scholar.harvard.edu/files/mbaum/files/baum_potter_jop_preprint.pdf
- Mercantilism, disponibil la: <https://www.britannica.com/topic/mercantilism>.
- Mike Pompeo sets US on collision course with UN partners over Iran, disponibil la: <https://www.theguardian.com/world/2020/aug/20/us-claims-it-is-still-part-of-nuclear-deal-in-attempt-to-resume-iran-sanctions>
- Peace for both Israelis and Palestinians is long overdue, disponibil la: <https://www.gov.uk/government/speeches/peace-for-both-israelis-and-palestinians-is-long-overdue>
- Power Politics and Scarcity in the Modern Age: A Zero Sum Game, disponibil la: <https://www.e-ir.info/2012/07/24/the-melian-dialogue-in-contemporary-international-politics/>.

- President Donald J. Trump Keeps His Promise To Open U.S. Embassy In Jerusalem, Israel, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-donald-j-trump-keeps-promise-open-u-s-embassy-jerusalem-israel/>
- President Donald J. Trump's United States-Mexico-Canada Agreement Delivers a Historic Win for American Workers, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-donald-j-trumps-united-states-mexico-canada-agreement-delivers-historic-win-american-workers/>
- President Trump and King Salman Sign Arms Deal, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/articles/president-trump-king-salman-sign-arms-deal/>
- President Trump and the Future of Global Governance, Council on Foreign Relations, disponibil la: <https://www.cfr.org/blog/president-trump-and-future-global-governance>
- President Trump: 'Abu Bakr al-Baghdadi is dead', disponibil la: <https://www.bbc.com/news/av/world-50200383>
- PRESIDENT TRUMP'S EXECUTIVE ORDERS ON IMMIGRATION AND REFUGEES, disponibil la: <https://cmsny.org/trumps-executive-orders-immigration-refugees/>.
- Presidential Memorandum Regarding Withdrawal of the United States from the Trans-Pacific Partnership Negotiations and Agreement, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/presidential-memorandum-regarding-withdrawal-united-states-trans-pacific-partnership-negotiations-agreement/>
- Protecting the Nation From Foreign Terrorist Entry Into the United States, disponibil la: <https://www.federalregister.gov/documents/2017/02/01/2017-02281/protecting-the-nation-from-foreign-terrorist-entry-into-the-united-states>
- Remarks by President Biden on the Middle East, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/05/20/remarks-by-president-biden-on-the-middle-east/>
- Remarks by President Trump and President Abbas of the Palestinian Authority in Joint Statement, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-president-abbas-palestinian-authority-joint-statement/>
- Remarks by President Trump on His Trip to Asia, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-trip-asia/>

- Remarks by President Trump on Iran Strategy, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-iran-strategy/>
- Remarks by President Trump on the United States-Mexico-Canada Agreement, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-united-states-mexico-canada-agreement/>,
- Rex Tillerson, Mediating Gulf Dispute, disponibil la: <https://www.wsj.com/articles/rex-tillerson-mediating-gulf-dispute-signs-antiterrorism-pact-with-qatar-1499794895>
- Scientific Research, *United States Foreign Policy and the Middle East*, disponibil la:
- *Sheldon Adelson driving Trump's Middle East policy*, disponibil la: <https://www.theguardian.com/us-news/2018/jun/08/sheldon-adelson-trump-middle-east-policy>
- SMITH Bruce Lannes, Propaganda, disponibil la: <https://www.britannica.com/topic/propaganda>
- SMITH D. Richard, The Role of Economic Power in Influencing the Development of Global Health Governance, disponibil la: http://ghgj.org/Smith_Role%20of%20Economic%20Power.pdf
- *Statement by Federica Mogherini on the announcement by US President Trump on Jerusalem*, disponibil la: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/36910/statement-hrvp-federica-mogherini-announcement-us-president-trump-jerusalem_en,
- Statement by Former President Trump on Jerusalem, disponibil la: <https://il.usembassy.gov/statement-by-president-trump-on-jerusalem/>
- Statement by President Trump on Jerusalem, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/statement-president-trump-jerusalem/>
- Statement by President Trump on the Paris Climate Accord, disponibil la: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/statement-president-trump-paris-climate-accord/>
- *The Arab Peace Initiative*, disponibil la: <https://www.aljazeera.com/focus/2009/01/200912764650608370.html>
- The Evolution of the Media, disponibil la: <https://courses.lumenlearning.com/atd-baycollege-american-government/chapter/the-evolution-of-the-media>

- The Impact of Media on Foreign Policy, disponibil la: <https://www.e-ir.info/2013/05/10/the-impact-of-media-on-foreign-policy/>
- The Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA), disponibil la: <https://www.armscontrol.org/factsheets/JCPOA-at-a-glance>, accesat în: 01.06.2021.
- The Korea Summit, disponibil la: <https://www.cfr.org/korea-summit>
- THE PETROLEUM RESOURCES OF THE MIDDLE EAST: A REVIEW, disponibil la: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1747-5457.1986.tb00370.x>
- The Power of Nations: Measuring What Matters, disponibil la: <https://direct.mit.edu/isec/article/43/2/7/12211/The-Power-of-Nations-Measuring-What-Matters>
- The Role of the Media in Foreign Policy Decision-Making: A Theoretical Framework, disponibil la: https://regener-online.de/journalcco/2002_2/pdf_2002_2/naveh.pdf
- *The Significance of Jerusalem*, disponibil la: <http://www.pij.org/details.php?id=646>
- The Strait of Hormuz is the world's most important oil transit chokepoint, disponibil la: <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=4430>
- The Trump administration's plan to upend the WTO, disponibil la: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/the-trump-administrations-plan-to-upend-the-wto/>
- The Trump Presidency and American Democracy: A Historical and Comparative Analysis, American Political Science Association, Cambridge University Press, disponibil la: <https://www.cambridge.org/core/journals/perspectives-on-politics/article/trump-presidency-and-american-democracy-a-historical-and-comparative-analysis/E157E9BBA8D3E531A7DD4FD1A01E0478/core-reader>, accesat în 03.09.2020
- The Trump White House Withdrew From UNESCO, disponibil la: <https://www.globalcitizen.org/de/content/trump-white-house-withdraws-from-unesco/>
- Trump Challenges Europeans Over Iran Deal , Arms Control Association, disponibil la: <https://www.armscontrol.org/act/2018-10/news/trump-challenges-europeans-over-iran-deal>
- Trump Changes View on OPEC, disponibil la: https://www.rigzone.com/news/trump_changes_view_on_opec-09-apr-2020-161704-article/

- Trump gives Pentagon more flexibility on Iraq, Syria troops, disponibil la: <https://www.militarytimes.com/news/pentagon-congress/2017/04/27/trump-gives-pentagon-more-flexibility-on-iraq-syria-troops/>
- Trump launches military strike against Syria, disponibil la: <https://edition.cnn.com/2017/04/06/politics/donald-trump-syria-military/index.html>
- Trump Orders Withdrawal of U.S. Troops From Northern Syria, disponibil la: <https://www.nytimes.com/2019/10/13/us/politics/mark-esper-syria-kurds-turkey.html>
- Trump 'to order further troop withdrawal' from Afghanistan and Iraq, disponibil la: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-54968200>
- Trump 'to order further troop withdrawal' from Afghanistan and Iraq, disponibil la: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-54968200>
- Trump unveils Middle East peace plan with no Palestinian support, disponibil la: <https://www.theguardian.com/world/2020/jan/28/donald-trump-middle-east-peace-plan-israel-netanyahu-palestinians>
- Trump's China Policy, disponibil la: <https://isdpeu.eu/publication/breaking-mould-trumps-china-policy/>
- *Trump's Jerusalem Decision: Arab countries were quick to launch a war of words on the American president's Jerusalem declaration*, disponibil la: <https://www.haaretz.com/middle-east-news/arab-world-fumes-at-trump-over-jerusalem-but-they-still-need-u-s-1.5628138>
- Trump's Middle East peace plan: 'Deal of the century', disponibil la: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-51263815>
- *Turkey Blasts U.S. Decision to Open Jerusalem Embassy as Damaging to Peace*, disponibil la: <https://www.haaretz.com/middle-east-news/turkey/turkey-blasts-u-s-decision-to-open-jerusalem-embassy-1.5846246>
- Turkey's invasion of Syria, disponibil la: <https://www.politico.eu/article/8-questions-about-turkeys-incursion-into-syria-answered/>
- Tweet preluat de pe www.twitter.com, înainte de a-I suspenda definitive contul fostului președinte american, Donald J. Trump.
- Tweet preluat de pe www.twitter.com, înainte de a-I suspenda definitive contul fostului președinte american, Donald J. Trump.

- Tweet preluat de pe www.twitter.com, înainte de a-I suspenda definitive contul fostului președinte american, Donald J. Trump.
- Tweet preluat de pe www.twitter.com, înainte de a-I suspenda definitive contul fostului președinte american, Donald J. Trump.
- Tweet preluat de pe www.twitter.com, înainte de a-I suspenda definitive contul fostului președinte american, Donald J. Trump.
- Tweet preluat de pe www.twitter.com, înainte de a-I suspenda definitive contul fostului președinte american, Donald J. Trump.
- Tweet preluat de pe www.twitter.com, înainte de a-i suspenda definitiv contul fostului președinte american, Donald J. Trump.
- U.S. Officially Leaving Paris Climate Agreement, disponibil la: <https://www.npr.org/2020/11/03/930312701/u-s-officially-leaving-paris-climate-agreement?t=1624726707968>
- *U.S. Speeds Up Timetable for Moving Embassy to Jerusalem* , disponibil la: <http://time.com/5174043/us-embassy-jerusalem-may/>
- U.S. to withdraw about 12,000 troops from Germany, disponibil la: <https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-germany-military-idUSKCN24U20L>
- U.S. Withdrawal from the INF Treaty on August 2, 2019, U.S. Department of State, disponibil la: <https://www.state.gov/u-s-withdrawal-from-the-inf-treaty-on-august-2-2019/>
- *UN Jerusalem vote by country: countries voted against US call on Israel's capital*, disponibil la: <https://www.express.co.uk/news/world/895830/UN-jerusalem-countries-vote-against-full-list-usa-israel-palestine>
- *UNEF I – Middle East*, disponibil la: <https://peacekeeping.un.org/mission/past/unef1backgr2.html>
- United States Institute of Peace, *Trump and Iran*, disponibil la: <https://iranprimer.usip.org/blog/2017/dec/21/trump-and-iran-2017>,
- US Politics, presidential results 2016, disponibil la <https://edition.cnn.com/election/2016/results/president>.

- US, Israel and the power-politics paradigm, disponibile a:
<https://www.trtworld.com/perspectives/might-makes-right-us-israel-and-the-power-politics-paradigm-47547>
- US-Saudi alliance: Major reset under way, disponibile a:
<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-56099443>
- WTO in a bind over Trump's national security tariffs, disponibile a:
<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/wto-in-a-bind-over-trump-s-national-security-tariffs/>.